

هشدار پزشکان درباره عوارض جبران‌ناپذیر خالکوبی

تتو؛ زیبایی خطرناک زیر پوست

خالکوبی یا تتو، پدیده‌ای است که دیگر نمی‌توان آن را صرفاً یک مد زودگذر دانست. این روزها، خالکوبی به یکی از روش‌های رایج ابراز هویت و علاقه در میان اقشار مختلف جامعه تبدیل شده است، به‌ویژه در میان جوانان که تمایل دارند باورها، احساسات یا علایق خود را از طریق نقوش دائمی بر پوست نمایش دهند. اگرچه تتو در گذشته مفهومی خاص و عمدتاً محدود به گروه‌های خاص اجتماعی همچون زندانیان داشت، امروز به نمادی از اعتماد به نفس، زیبایی و استقلال فردی تبدیل شده است. اما در پس این جذابیت، خطراتی نهفته است که بسیاری از افراد نسبت به آن بی‌اطلاعند یا آن را دست‌کم می‌گیرند.

نکته

P O I N T

عوارض جدی آرایش‌های دائمی

تتو و خالکوبی به دلیل استفاده از رنگ‌های شیمیایی و فلزات مختلف در مواد آن، می‌تواند عوارض و خطراتی را برای بدن به همراه داشته باشد. این عوارض در قسمت‌های مختلف بدن متفاوت است و می‌تواند تأثیرات منفی قابل توجهی داشته باشد. در اینجا به برخی از عوارض مهم ناشی از تتو در نقاط مختلف بدن اشاره می‌شود:

• **عوارض تتو روی بخیه‌ها**
خالکوبی روی بخیه‌ها یا زخم‌های تازه، خطرات زیادی به همراه دارد. مهم‌ترین نکته این است که جای زخم باید کاملاً بهبود یافته باشد. در غیر این صورت، تتو باعث باز شدن زخم‌ها یا ایجاد آسیب‌های جدید می‌شود. این اقدام به‌طور غیرمستقیم بر بهبود زخم تأثیر منفی گذاشته و احتمال عفونت را افزایش می‌دهد.

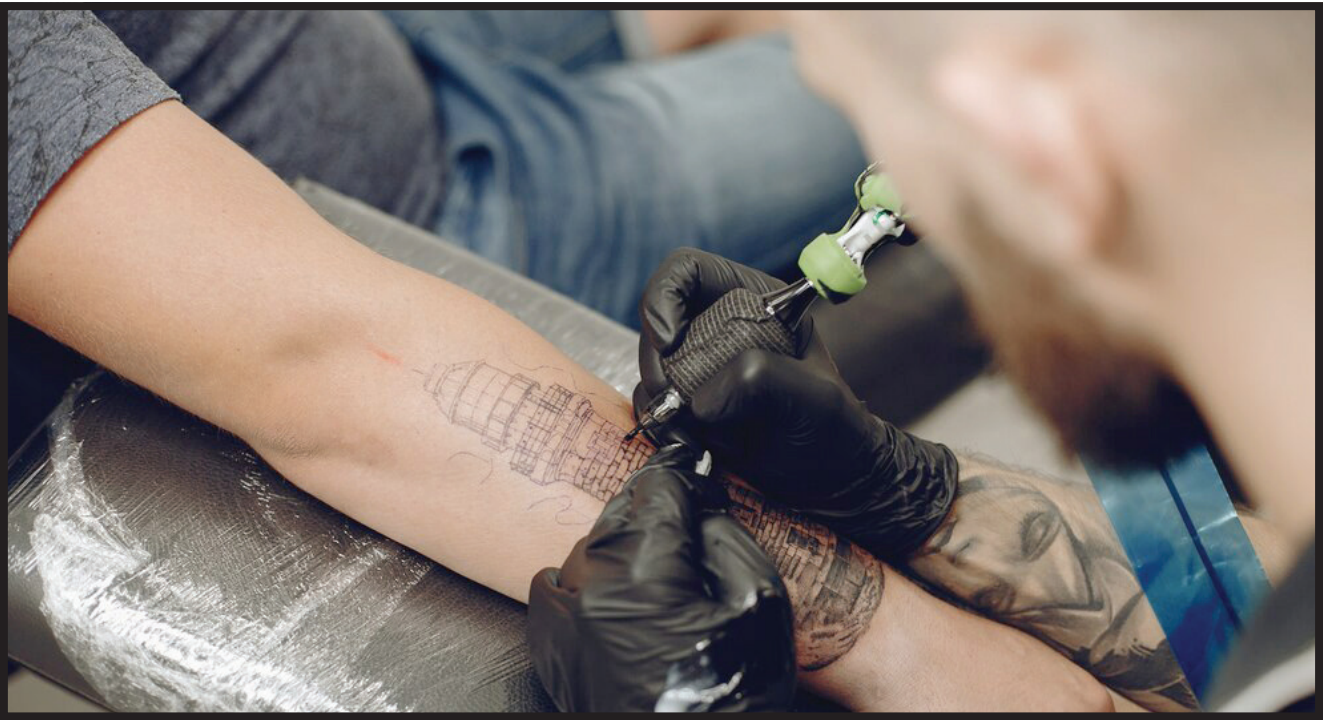
• **عوارض تتوی خط چشم**
تتوی خط چشم با میکروپیگمنتیشن چشم که اغلب برای رفع افتادگی پلک انجام می‌شود، می‌تواند باعث بروز حساسیت‌های پوستی، ریزش مژه‌ها و ابروها و حتی توده‌های گوشتی مانند کپیر در اطراف چشم شود.

این عمل همچنین حساسیت چشم‌ها به نور خورشید را افزایش می‌دهد و در مواردی، خطر انتقال بیماری‌هایی چون هپاتیت و ایدز از طریق تجهیزات آلوده وجود دارد.

• **عوارض تتوی ابرو**
اگر تتوی ابرو در شرایط بهداشتی نامناسب و بدون استریل مناسب انجام شود، ممکن است باعث ورود میکروب‌ها به پوست و ایجاد عفونت شود. برخی از رنگ‌های استفاده‌شده در تتوی ابرو می‌تواند سیستم ایمنی بدن را تحریک کند که موجب خارش، قرمزی و التهاب پوست و حتی ایجاد ضایعه و ورم می‌شود. در این مورد هم احتمال انتقال بیماری‌هایی مانند هپاتیت و ایدز وجود دارد.

• **عوارض تتوی لب**
تتوی لب ممکن است منجر به تورم، قرمزی و درد در ناحیه لب‌ها شود. در حالی که این علائم معمولاً با بهبود زخم‌ها کاهش می‌یابد، در برخی موارد مشکلاتی مانند زخم، خارش، تحریک پوست و بیماری‌های پوستی مشاهده می‌شود.

• **عوارض تتوی بن مژه**
پوست اطراف چشم بسیار حساس است و انجام تتو در این ناحیه باعث آسیب به بافت‌های پلک، ضعیف شدن پوست چشم، عفونت‌های چشمی و حتی ریزش مژه‌ها می‌شود. در نتیجه، مهم است که پیش از انجام هرگونه خالکوبی یا تتو، از شرایط بهداشتی و ایمنی محیط مطمئن شوید و اقدامات لازم برای جلوگیری از عوارض و مشکلات احتمالی را رعایت کنید.

از دیگر نشانه‌های هشداردهنده‌اند. «برخی واکنش‌های آلرژیک نسبت به جوهر تتو ممکن است حتی سال‌ها پس از انجام خالکوبی ظاهر شود و همراه با خارش مزمن در ناحیه تتو باشد.»

نگرانی بزرگ‌تر اما مربوط به سرطان‌های پوستی است. برخی تحقیقات جدید حاکی از آن است که جوهرهای تتو، به‌ویژه حاوی دی‌اکسید تیتانیوم (Titanium Dioxide)، ممکن است در بروز سرطان‌هایی مانند ملانوما نقش داشته باشد.

• **پاک کردن: مسیری پرهزینه و دردناک**
بسیاری از افراد پس از مدتی، از طرح تتوی خود پشیمان می‌شوند و به‌دنبال پاک کردن آن هستند، اما باید بدانند که حذف تتو به‌مراتب دشوارتر از ایجاد آن است. دکتر میرفخرایی در این باره می‌گوید: «تتو، عملی تقریباً دائمی است و حذف آن نیازمند جلسات مکرر درمانی، صرف‌هزینه بالا و تحمل درد فراوان است. برخی رنگ‌های جوهر به سختی پاک می‌شود و ممکن است جای آن‌ها به‌صورت گوشت اضافه یا اسکار روی پوست باقی بماند.»

در میان روش‌های مختلف حذف تتو، لیزر درمانی رایج‌ترین و ایمن‌ترین راه محسوب می‌شود. تکنولوژی لیزر فرکشنال CO2 از جمله روش‌های مؤثر برای تجزیه رنگ‌دانه‌های جوهر در لایه‌های عمقی پوست است. در این شیوه، امواج متمرکز نور به رنگ‌ها حمله می‌کنند و با شکستن ساختار آن‌ها، امکان جدششان توسط گلبول‌های سفید را فراهم می‌کنند. اما حتی این روش نیز نیازمند جلسات مکرر است و تضمینی برای بازگشت کامل پوست به حالت اولیه وجود ندارد.

خالکوبی، هرچند در نگاه نخست یک انتخاب فردی و هنری تلقی می‌شود، اما اگر بدون آگاهی و توجه به پیامدهای پزشکی باشد، به بهای سلامت جسم و روان تمام می‌شود. پیش از هر اقدامی، لازم است افراد با پزشک متخصص مشورت کنند و از انجام این فرایند در مراکز غیرمجاز و غیربهداشتی به‌شدت پرهیز کنند. سلامت، گران‌بهار از هر نقش و نگاری است.

شال استفاده از دودهٔ چراغ و مخلوط آن با آب تره برای ساخت مایع سباه رنگی بود که به‌عنوان مرکب برای طراحی به کار می‌رفت. پس از نقاشی، محل طرح را با سوزن می‌خراشیدند تا رنگ به لایه‌های عمیق‌تر پوست منتقل شود. مواد مختلفی از جمله مرکب چین، جوهر، سرمه، کش سوخته، گل اخرا، سولفور جیوه (شنگرف)، اکسید کرم و لاجورد برای خالکوبی استفاده می‌شد. این مواد با هدف ایجاد رنگ‌های مختلف برای طراحی‌ها و نقش‌های هنری مورد استفاده قرار می‌گرفت. در مناطق مختلف ایران، خالکوبی به‌ویژه در میان برخی اقوام و گروه‌های خاص، جایگاه ویژه‌ای داشت. برای مثال، در میان عشایر کهگیلویه و بویراحمد، این هنر از سن هفت سالگی آغاز می‌شد. زنان این منطقه بیشتر ابروهای خود را خالکوبی کرده و میان ابروها و چانه نیز طرح‌هایی ایجاد می‌کردند. در میان مردان، خالکوبی بیشتر به صورت نقش‌هایی بر روی دست‌ها به چشم می‌خورد که اغلب اشکال مختلف حیوانات را شامل می‌شد. در مناطق دیگر نظیر رودبار،

براساس بررسی‌های سازمان بهداشت جهانی، انجام تتو می‌تواند با عوارضی جدی از جمله عفونت، آبسه، واکنش‌های آلرژیک، اختلالات لنفاوی و در برخی موارد حتی افزایش ریسک ابتلا به سرطان پوست همراه باشد. شدت و نوع این عوارض نیز بسته به شرایط انجام تتو، مواد به‌کاررفته و واکنش بدن فرد متفاوت است.

فرایند تتو چگونه انجام می‌شود؟

دکتر نازنین میرفخرایی، متخصص پوست و مو، در گفت‌وگو با آتی‌نو درباره فرایند تتو می‌گوید: «تتویکی از روش‌های رایج زیباسازی پوست است که در سال‌های اخیر با استقبال چشمگیر مردم مواجه شده است. این استقبال تنها به جوانان محدود نمی‌شود و حتی میانسالان نیز به این کار روی آورده‌اند. آنچه نگران‌کننده است، انجام این فرایند در محیط‌های غیر بهداشتی، به‌ویژه در آرایشگاه‌هاست که می‌تواند برای سلامت افراد تبعات جدی داشته باشد.»

تتو با استفاده از دستگاه‌هایی شامل سوزن‌های نازک و جوهرهای رنگی انجام می‌شود. این سوزن‌ها با فشردن روی پوست، جوهر را به درون لایه‌های میانی پوست وارد می‌کند و در نتیجه طرح مورد نظر به‌صورت دائمی یا موقت بر روی پوست نقش می‌بندد. فرایند تتو معمولاً با درد، خونریزی و در برخی موارد بدون استفاده از بی‌حسی انجام می‌شود.

• **انواع مختلف خالکوبی**
به گفته این متخصص، خالکوبی‌ها انواع گوناگونی دارند: -خالکوبی دائمی: در این روش، جوهر به لایه‌های عمیق پوست تزریق می‌شود و ماندگاری آن برای مدت‌زمان طولانی، حتی تا آخر عمر ادامه دارد.

-خالکوبی موقت: در این نوع، از جوهرهایی استفاده می‌شود که تنها در سطح پوست قرار می‌گیرند و طی چند روز یا چند هفته از بین می‌روند. -خالکوبی برجسته یا مشهود: در این شیوه، با تکنیک‌هایی خاص، طرح به گونه‌ای ایجاد می‌شود که برجستگی‌هایی روی پوست شکل می‌گیرد و ظاهر سه‌بعدی پیدا می‌کند.

پیشینه خالکوبی در ایران

خالکوبی در ایران سابقه‌ای طولانی و متنوع دارد و از زمان‌های گذشته به شیوه‌های مختلف در مناطق گوناگون این سرزمین انجام می‌شده است. در طول تاریخ، افرادی که تصمیم به خالکوبی می‌گرفتند، باید آماده تحمل درد شدید ناشی از آن می‌شدند. در دوران باستان که ابزارهای پیشرفته‌ای چون سوزن وجود نداشت، برای انجام خالکوبی از ابزارهای نوک‌تیز همچون تیغ ماهی یا استخوان‌های نیز استفاده می‌شد. به علاوه، مغار دندانه‌دار آغشته به رنگ نیز برای ایجاد نقش‌ها بر روی پوست به کار می‌رفت. این ابزارها با کشیدن بر سطح پوست، طرح‌های مختلفی را بر بدن افراد می‌آفریدند. در ایران، خالکوبی به شیوه‌های سنتی خاص و به دو روش معمول انجام می‌شد؛ در روش اول، ابتدا با استفاده از سوزن یا وسیله نوک‌تیز، سطح پوست به دقت خراشیده می‌شد تا خون از ناحیه مورد نظر بیرون آید. سپس، مقداری نیل ساییده بر روی این زخم پاشیده می‌شد. بعد از التیام زخم، رنگ آبی از لایه‌های زیرین پوست به نمایش در می‌آمد. روش دوم نیز

راهکار

S O L U T I O N

پوست را نجات بده

فرایند طراحی دائمی روی پوست، علاوه بر جنبه‌های زیبایی، مستلزم رعایت دقیق اصول بهداشتی است. یکی از جدی‌ترین نگرانی‌ها در این زمینه، خطر بروز عفونت است که نه‌تنها ظاهر ناحیه مورد نظر را تخریب می‌کند، بلکه به عوارض جسمی جدی‌تری نیز منجر می‌شود. خوشبختانه با رعایت چند اصل ساده می‌توان به شکل قابل توجهی از بروز عفونت پیشگیری کرد.

• **انتخاب حرفه‌ای‌های بهداشت محور**
نخستین گام برای کاهش خطر عفونت، انتخاب فردی است که استانداردهای بهداشتی را به‌طور جدی رعایت می‌کند. محیط انجام کار باید تمیز، به‌روز و دارای تجهیزات استریل باشد. از مراجعه به مراکزی که به‌ظاهر استاندارد هستند ولی شرایط پشت صحنه آن‌ها مهم است، پرهیز کنید. ترجیحاً افرادی را انتخاب کنید که مجوز رسمی دارند و در رعایت اصول ایمنی سختگیرند.

• **اهمیت مراقبت‌های بعد از انجام کار**

فرایند مراقبت پس از پایان کار، تقریباً به اندازه مرحله انجام آن اهمیت دارد. معمولاً مجموعه‌ای از دستورالعمل‌ها از سوی متخصص به فرد ارائه می‌شود که شامل شست‌وشوی ناحیه با صابون ملایم و آب ولرم، استفاده از پماد مخصوص و پرهیز از برخی فعالیت‌ها مانند شنا، جکوزی یا قرار گرفتن طولانی در معرض آفتاب است. نادیده گرفتن این موارد، مسیر بروز عفونت را هموار می‌سازد.

• **نظافت و مرطوب نگه داشتن پوست**

یکی از اصول پایه‌ای در پیشگیری از التهاب و آلودگی، شست‌وشوی منظم و صحیح محل است که باید با ملایمت، بدون استفاده از صابون‌های قوی یا آب داغ انجام شود. خشک کردن ناحیه نیز باید به‌صورت ضربه‌ای با حوله تمیز باشد. پس از آن، استفاده از لایه‌ای نازک از لوسیون‌های مخصوص بدون زیاده‌روی، به پوست کمک می‌کند تا رطوبت خود را حفظ کند و پوسته‌پوسته نشود.

• **پرهیز از تماس‌های آلوده و لباس‌های تنگ**

در دوران ترمیم، لازم است از هرگونه تماس آلوده با محل کار خودداری کنید. تماس مستقیم با دست‌های نشسته، اصطکاک لباس‌های تنگ یا جواهرات می‌تواند موجب آسیب به پوست و ورود میکروب‌ها شود. بهتر است در این دوران از پوشش‌های آزاد و قابل تنفس استفاده کنید.

• **شناخت علائم هشداردهنده و واکنش سریع**

در مواردی، با وجود مراقبت مناسب هم ممکن است نشانه‌هایی از عفونت ظاهر شود. قرمزی غیرطبیعی، تورم، درد فزاینده یا ترشح چرکی، زنگ خطری برای مراجعه فوری به پزشک است. درمان زودهنگام با آنتی‌بیوتیک‌ها می‌تواند از گسترش عفونت و عوارض احتمالی جلوگیری کند.

رعایت اصول بهداشتی نه‌تنها سلامت پوست را حفظ می‌کند، بلکه تجربه‌ای ایمن و رضایت‌بخش را رقم می‌زند. انتخاب آگاهانه، مراقبت منظم و توجه به نشانه‌ها، سه‌ضلع طلایی برای جلوگیری از عفونت‌های ناخواسته است.